

PLACERINGSRIKTLINJER FÖR LINKÖPINGS KOMMUNS DONATIONSSSTIFTELSE

Dokumenttyp: Regler

Antaget av: Kommunstyrelsen 2011-02-08, § 56

Senast reviderat: Kommunstyrelsen 2024-05-16

Giltighetstid: Till vidare

Diarienummer: 2024-456
Datum: 2024-05-16
Handläggare: Sofie Moosberg
Organisation: Kommunledningsförvaltningen

Innehåll

1 Inledning.....	4
2 Organisation.....	5
2.1 Ansvarsfördelning.....	5
3 Administration	5
4. Tillåtna placeringar	6
5 Placeringsstrategi	7
6 Rapportering	8
Bilaga 1. Placeringsstrategi och riskmandat	9
Normalportfölj	9
Tillåtna motpartner vid placering	9
Bilaga 2. Rapportering	11
Bilaga 3. Beskrivning av risker	12

1 Inledning

Dessa placeringsriktlinjer ersätter den Placeringsriktlinjer som kommunstyrelsen fastställde 2011-02-08, § 56

1.1 Omfattning

Linköpings kommun förvaltar för närvarande sammanlagt 57 donationsstiftelser. De flesta av dessa har årlig utdelning av del av avkastningen. Placeringsriktlinjerna anger hur dessa medel ska placeras.

Borttaget: 56

Borttaget: – varav 54 är berörda av detta regelverk

Borttaget: De 54 stiftelsernas gemensamma tillgångar uppgår till ca 300 mnkr per 1 januari 2010.

1.2 Syfte

Syftet med placeringsriktlinjerna är att fastställa regler och riktlinjer för placeringsverksamheten avseende:

- Målsättning
- Organisation,
- Ansvarsfördelning,
- Tillåtna placeringar,
- Tillåtna motparter,
- Investeringsstrategi,
- Rapportering,
- Risktagande.

1.3 Målsättning

Den övergripande målsättningen är att ha en hög och jämn direktavkastning som möjliggör årliga utdelningar samtidigt som tillgångarnas värde reellt värdesäkras. Med tanke på placeringsverksamhetens inriktning vad gäller normalportföljens tillgångsfördelning så bör den årliga direktavkastningen överstiga 2,5 procent. Med direktavkastning avses årliga ränteintäkter, kuponger, fondutdelningar och erhållna premier. Reavinster är inte utdelningsbara och ingår inte i direktavkastningen.

Borttaget: Målet är att direktavkastningen på placerade medel ska uppgå till minst 10 miljoner kronor per år.

Borttaget: Avkastningsnivån motsvarar i utgångsläget en årlig avkastning på ca 3,3 procent.

Borttaget: aktie

2 Organisation

2.1 Ansvarsfördelning

Ansvaret för placeringsportföljen är fördelat enligt nedanstående.

Kommunfullmäktige:

- ska besluta om finansregler.

Kommunstyrelsen:

- ska besluta om placeringsriktlinjerna [för Donationsstiftelser](#);
- ska besluta om en normalportfölj baserat på en konsekvensanalys och en rapport av placeringsverksamheterna.

Borttaget: och minst årligen revidera dessa;

Borttaget: minst årligen

Kommundirektören:

- ska besluta om tillämpningsanvisningar och vissa detaljregler avseende placeringsriktlinjerna;

Kommunens ekonomidirektör:

- ska säkerställa att placeringsriktlinjerna efterföljs;
- ska säkerställa att kommunen har den organisation som krävs för att hantera placeringsportföljen i enlighet med placeringsriktlinjerna;
- ska säkerställa att placeringsriktlinjernas krav på rapportering efterföljs;
- ska handla upp externa förvaltare;
- ska säkerställa att god intern kontroll upprätthålls;
- ska utse personer med behörighet att registrera och godkänna affärer;
- ska till kommunstyrelsen årligen rapportera utfall av medelsförvaltningen.

Borttaget: eventuella fonder och

3 Administration

3.1 Intern kontroll

Kommunens attestregler ska tydligt ange hur god intern kontroll upprätthålls för samtliga transaktioner och avtal inom finansförvaltningen. God kontroll ska upprätthållas bland annat genom att:

- alla affärer registreras i ekonomisystemet;
- alla affärer kontrolleras så att dessa stämmer överens med affärsunderlag och med rapporter från externa förvaltare;
- löpande kontroller görs av att förvaltarna följer placeringsriktlinjerna och andra eventuella begränsningar enligt avtalen med förvaltarna
- regelbundna kontroller görs för att säkerställa att verkliga innehav stämmer överens med rapporterade innehav;
- kräva att externa förvaltare har fullgoda systemstöd och rutiner för att upprätthålla god kontroll.

3.2 Redovisning

Donationsstiftelserna ska följa de rekommendationer som ges av Rådet för kommunal redovisning. Det innebär att lägsta värdet princip ska tillämpas. Värdering till marknadsvärde ska tillämpas när så krävs. Portföljvärderingar ska användas i den utsträckning det är möjligt.

3.3 Förvar av värdepapper

Samtliga värdepapper ska förvaras hos värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring, enligt 2 kap 1 § lagen om värdepappersmarknaden (2007:528), eller utländskt värdepappersbolag med motsvarande tillstånd.

4. Tillåtna placeringar

4.1 Tillåtna tillgångsslag

Tillgångarna får endast placeras i de tillgångsslag och med de motparter som anges i dessa placeringsriktlinjer. Placeringar i värdepapper som inte anges i dessa placeringsriktlinjer kräver särskilt beslut i kommunstyrelsen. Placeringar får göras direkt, genom diskretionär förvaltning eller genom fonder i nedan angivna [tillgångsslag](#).

- **Räntebärande värdepapper.** Placeringar får göras i nominella och reala räntebärande värdepapper i enlighet med bilaga 1. Tillfällig överskottslikviditet får placeras på deposit i bank enligt bilaga 1. [För investeringar i räntebärande värdepapper eller i räntefonder gäller att investeringarnas kreditrating uppgår till som lägst investment grade \(BBB-\).](#)
- **Aktiefonder.** Aktiefonder, företrädesvis index eller indexnära fonder, i svenska eller utländska fondbolag som är föremål för regelbunden handel på reglerad marknad.

Placeringar får endast göras i sådana instrument där Linköpings kommun har förståelse för vilka risker placeringen medför. Vidare är det ett krav att placeringarna kan hanteras administrativt och i rapporteringen.

4.2 Godkända motparter och förvaltare

Transaktioner i värdepapper får göras med svenska värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 2 kap 1 § lagen om värdepappersmarknaden (2007:528) eller med utländska institutioner med motsvarande tillstånd.

Placeringar får göras i fondbolag som har Finansinspektionens tillstånd enligt lagen om investeringsfonder (2004:46) eller med utländska institutioner med motsvarande tillstånd.

Diskretionär förvaltning eller annan extern förvaltning får upphandlas av motparter som har Finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap 1 § lagen om värdepappersmarknaden

Borttaget: och utländska publika aktiebolag

Borttaget: <#>Hedgefonder. Placeringar får göras i hedgefonder förvaltade av svenska fondbolag eller utländska bolag som har motsvarande tillstånd. Placeringar i hedgefonder ska göras i ett antal separat fonder eller i fond innehållande flera hedgefonder så att en riskspridning motsvarande minst 10 separata fonder uppnås. ¶
<#>Kapitalskyddade produkter. Placeringar i kapitalskyddade produkter får ske förutsatt att de instrument produkten består av rymms inom begränsningarna i bilaga 1. Vid avstämning mot placeringsriktlinjerna ska kapitalskyddade produkter behandlas som ett räntebärande papper med kreditrisk, en placering i aktier eller annat tillgångsslag samt derivatinstrument. ¶
<#>¶
<#>Derivatinstrument. Derivatinstrument i form av terminer, optioner och swapavtal får användas för att förändra den finansiella risken förutsatt att effekterna av instrumenten innebär att placeringsriktlinjerna fortsatt följs. ¶

Borttaget: För placering i aktier gäller begränsning avseende sk enhandsengagemang enligt tillämpningsanvisning. Placeringar i utländska aktier får göras inom det gränser för minimum och maximum som anges i Bilaga 1. Placeringar i värdepapper nominerade i utländska valutor endast göras om dessa valutasäkras i enlighet med bilaga 1. ¶
¶

(2007:528) eller med utländska institutioner med motsvarande tillstånd som ovan. När externa förvaltare anlitas ska dessa handlas upp i konkurrens. Förvaltaren ska förbinda sig att följa kommunens placeringsriktlinjer.

4.3 Normer och värderingar

Linköping ska ta hänsyn till miljömedvetande, socialt ansvar och god etik i vid beslut om placeringar. Det betyder att placeringar som uppenbart strider mot hänsyn till dessa faktorer ska undvikas. Placeringar i värdepapper utgivna av företag förutsätter att det inte är känt att dessa bryter mot lagar och internationella normer för miljöförstöring, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, och korruption.

5 Placeringsstrategi

5.1 Riskhantering

Finansiella risker i en placeringsportfölj kan delas upp i strategiska och taktiska risker. Den strategiska riskhanteringen handlar om att reglera avvägningen mellan högre förväntad avkastning och ökat risktagande genom val av normalportfölj. Med strategi avses en bestämd fördelning av placeringarna mellan olika tillgångsslag (se kapitel 5.2 normalportfölj). Den taktiska riskhanteringen handlar om att begränsa avvikelser från normalportföljen och från de index som ingår i normalportföljen. Med taktiska avvikelser avses avvikelser från normalportföljen (se nedan) och avvikelser inom respektive tillgångsslag genom att verkliga placeringar avviker från det index som används för tillgångsslaget (se Bilaga 1).

5.2 Normalportfölj

Placeringsstrategin ska uttryckas i form av en normalportfölj som anger fördelningen mellan tillgångsklasserna. Normalportföljen ska väljas utifrån en bedömning av förväntad avkastning och risk. Förväntad avkastning ska uppfylla avkastningsmålet och förväntad risk ska inte överstiga en risknivå som är acceptabel för Linköpings kommun. Beslutsunderlaget för val av normalportfölj som innehålla en konsekvensanalys i enlighet med 6.3 nedan.

Normalportföljen ska för respektive tillgångsklass ange vilket jämförelseindex som bäst speglar avkastning och risk i tillgångsklassen. Detta jämförelseindex ska användas vid utvärderingen av medelsförvaltningen.

5.3 Riskmandat

[Riskmandat uttrycks i form av tillåtna procentuella avvikelser i förhållande till normalportföljen för de olika tillgångsslagen. Riskmandatets storlek i förhållande till normalportföljen framgår av bilaga 1.](#)

Borttaget: en

6 Rapportering

6.1 Rapporteringsrutiner

Rapportering ska ske i enlighet med bilaga 2. Bilagan ska ange innehåll i rapporterna, utförare, mottagare och rapporteringstidpunkter.

6.2 Resultatutvärdering

Utfallet av medelsförvaltningen ska följas upp regelbundet. Uppföljningen ska dels visa totalavkastningens utfall i förhållande till avkastningsmålet och dels mot normalportföljen. Rapporteringen ska visa utfall i enlighet med rådande tillämpning av redovisningsregler och även visa utfall förutsatt att alla tillgångar marknadsvärderas separat. Rapporteringen ska även omfatta en riskrapportering som visar hur risknivån i portföljen utvecklats.

6.3 Konsekvensanalys

Kommunen ska arbeta med riskanalyser i form av en konsekvensanalys som visar hur tillgångarna förväntas utvecklas. Analysen ska kvantifiera förväntad avkastning och risk. Konsekvensanalysen ska användas som underlag för val av normalportfölj. Resultat av konsekvensanalysen liksom de antaganden som analysen grundar sig på dokumenteras. Riskanalysen ska baseras på en simulering av framtida utveckling för tillgångarna. Resultatet av analysen ska visa förväntad avkastning och risk för normalportföljen. Motsvarande analys ska göras för alternativa normalportföljer. Därutöver ska ett stresstest göras för att belysa risken i ett worst case-scenario kommande budgetår.

Borttaget: Riskmandat ges dels i form av beloppsgränser per tillgångslag och motparter vid räntebärande placeringar och derivatinstrument och dels i form av tillåtna avvikelser från normalportföljen. Avvikelsemandaten ska anges som procentsatser för volymavvikelser och i form av beloppsgränser för hur mycket verklig placeringsportföljs marknadsvärde får avvika från normalportföljen.¶

Bilaga 1. Placeringsstrategi och riskmandat

De riskmandat som används ska reglera maximal tillåten avvikelse mot normalportföljens benchmark. Därutöver regleras den kreditrisk som uppstår vid räntebärande placeringar och motpartsrisken i derivatinstrument.

Borttaget: volym

Borttaget: och maximal förlust mot benchmark

Normalportfölj

Nedanstående tabell visar fastställd normalportfölj och minimal respektive maximal andel i respektive tillgångsslag

Tillgångsslag	Benchmark	Minimum (%)	Normal-portfölj (%)	Maximum (%)
Räntebärande värdepapper	OMRX Bond OMRX Bond 37,5% och Solactive Credit index 62,5%	50 %	60%	
Aktier		15%	40 %	50%
Varav Svenska fonder	SIX RX	15 %	25 %	
Varav Globala fonder	MSCI ACWI NR	0 %	15 %	
Totalt			100 %	

Borttaget: 60

Borttaget: 0

Borttaget: akti

Borttaget: r

Borttaget: er

Borttaget: 25

Borttaget: 40

Borttaget: 35

Borttaget: Utländska

Borttaget: aktier

Borttaget: 10

Borttaget: 15

Borttaget: 15

Borttaget: MSCI World

Borttaget: Hedgefonder

Borttaget: OMRX T-bill + 2 %

Borttaget: 0 %

Borttaget: 5 %

Borttaget: 8 %

Borttaget: aktier

Borttaget: 0

Andelen svenska och utländska fonder får inte överskrida 55 % tillsammans.

Om nivåerna för maximal överskrids ska åtgärder omedelbart vidtas för att återställa portföljen inom ovan angivna gränser.

Tillåtna motpartner vid placering

Motpartslimiter i tabellen nedan gäller aggregerat för kommunens samtliga placeringsportföljer. Limiter i kronor ska ha tolkningsföreträde framför limit i procent. Procenttalet ska läsas som ytterligare begränsning av mandatet.

Tabell 1				
Fondekategori	Ratingkrav	Durationskrav	Limit per kategori	Total limit per emittent
<u>Stats- kommun- och Bostads- obligationer</u>	<u>Min AA-</u>	<u>Max Snittduration 7 år</u>	<u>Min 20% Max 100%</u>	<u>Stat 100% Kommun och Bostad 25%</u>
<u>Företags- obligationsfonder</u>	<u>Snittrating min BBB-*. Max andel under BBB- 15%.</u>	<u>Max Snittduration 5 år</u>	<u>70%</u>	<u>5/10/40 regeln</u>
<u>Kortränta</u>	<u>Min BBB-*</u>	<u>Max snitt-duration och snittlöptid 1 år</u>	<u>50%</u>	<u>5/10/40 regeln</u>
<u>*Officiell rating eller motsvarande bedömd risknivå</u>				

Bilaga 2. Rapportering

Rapportering ska ske enligt följande rapportplan.

Rapport	Innehåll	Mottagare	Utförare	Frekvens
Ekonomirapport	Förteckning placeringar	KS	Ekonomi- direktören	Månadsvis
	Bokförda värden	Finansrådet		
	Marknadsvärden			
	Avkastning			
	Jämförelse normal- portfölj			
	Jämförelse index			
Riskanalys				
Delårsrapport	Se ovan	KS	Ekonomi- direktören	Tertial
Konsekvensanalys	Förväntad avkastning och risk för normalportföljen plus stress test	KS	Ekonomi- direktören	Årsvi

Borttaget: Tillåten avvikelse för verklig portföljs marknadsvärde mot normalportföljens värde är begränsad. Om maximal förlust mot benchmark uppnås ska, om inte kommunstyrelsen beslutar om annat, förvaltningen snarast möjligt inriktas mot att följa den fördelning av tillgångarna som aktuell normalportfölj anger. ¶

¶ Beräkningsmetod

Borttaget: Kreditrisk ¶

Valutarisk ¶

Placeringar i utländska värdepapper, direkt eller indirekt via fonder, medför valutarisk. Följande riktlinjer gäller: ¶

¶

placeringar i utländska aktier får göras inom normalportföljens min- och maxvärden; ¶

placeringar i hedgefonder nominerade i utländsk valuta ska valutasäkras; ¶

placeringar i värdepapper i övriga tillgångsklasser ska valutasäkras genom derivatinstrument förutsatt att placeringarna i respektive valuta överstiger 1 mkr. ¶

¶

Derivatinstrument ¶

Vid upphandling av derivat ska minst tre parter tillfrågas. Den part som har bäst sammanvägda villkor ska väljas. Om två parter har likvärdiga villkor ska part där motpartsrisken är lägst väljas. ¶

¶

Nedanstående limiten avser beloppsgränser för nettovolymen för vid var tidpunkt utestående derivat.

Med nettovolym avses att instrument som ger motsatta effekter får nettoberäknas. ¶

¶

Motpart

Bilaga 3. Beskrivning av risker

Att placera medel på kapitalmarknader medför ett risktagande. Den som beslutar om placeringar ska vara medveten om vilka risker placeringarna medför. De finansiella risker som Linköpings kommun är utsatta för kan sammanfattas i nedanstående punkter. Genom placeringar i vissa instrument och fonder, som garantiprodukter och hedgefonder, kan en placering ge en kombination av nedanstående risker.

• Likviditetsrisk

Likviditetsrisken avser risken att kommunen inte har tillräcklig betalningsberedskap för förutsedda och/eller oförutsedda utgifter.

Likvida medel definieras som:

- Kassa, bank
- Outnyttjade beviljade/bekräftade kreditlöften
- Outnyttjade checkräkningskrediter
- Outnyttjad intern limit i koncernkontot
- Placeringar som är godkända inom ramen för denna riskinstruktion

Likviditetsrisk vad avser placeringar är risken att inte i önskad omfattning och vid önskat tillfälle kunna sälja sin placering. Likviditetsrisk hanteras genom att reglera tillåtna instrumenttyper.

• Finansieringsrisk

Finansieringsrisken definieras som det lånebehov som inte kan täckas i ett ansträngt marknads läge. Finansieringsrisken uppstår om kommunen blir för beroende av en finansieringskälla och att relationerna med denna försämras. Finansieringsrisk innebär även att tillgången på kapital i marknaden försämras såväl på lång som på kort sikt.

Kapitaltillgångstid (återstående löptid) avser den genomsnittligt vägd löptiden på den totala lånestocken. Löptiden på kortfristig upplåning förlängs med löptid för bekräftade kreditlöften som inte är uppsägningsbara innan den kortfristiga upplåningen löper ut. Kredittiden utökas alltså med den i kreditlöftet maximalt utlovade upplåningstiden.

• Ränterisk

Ränterisk är ett uttryck för variationer i räntor och ett mått på den påverkan en oväntad ränteförändring kan få på finansnettot.

Ränterisk avser risken för negativ påverkan på kommunens resultat- och balansräkning till följd av förändringar i ränteläget. Då marknadsräntan stiger är korta räntebindningar en risk då detta får ett direkt genomslag i resultatet. Då marknadsräntan går ner är långa räntebindningar en risk då kommunen inte lyckas utnyttja denna nedgång vilket kan ge negativ inverkan på resultatet jämfört med våra konkurrenter.

Med ränterisk avses även risken att värdet av räntebärande skulder och derivat förändras vid en förändring av marknadsräntan. Ränteexponeringen utgörs av räntebärande skulder och derivat.

Det är därmed viktigt att det finns en avvägning mellan fasta och rörliga räntor i portföljen och att förhållandet sätts med hänsyn tagen både till affärsmässiga förhållanden och till utvecklingen på räntemarknaden.

• Valutarisk

Valutarisk är ett uttryck för att värdet av flöden, lån och placeringar i främmande valutor förändras vid en oväntad förändring av valutakursen. Valutarisken är risken att t ex ett köp i utländsk valuta fördyras vid en valutakursförändring av den svenska kronan.

Med valutarisk avses därför risken för negativ påverkan på resultat- och balansräkning till följd av förändrade valutakurser. Om t ex kommunen har skulder i utländsk valuta och svenska kronan försvagas gentemot denna valuta har skulden ökat, allt annat lika.

• Kredit- och motpartsrisk

Kredit- och motpartsrisk vid placering av likvida medel och i handel med exempelvis el och finansiella kontrakt definieras som risken att motparten inte fullgör sina åtaganden, d v s att kommunen inte erhåller likvid för en placering.

Motpartsrisk vid finansiering (upplåning) är risken att låntagaren lider förlust på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden till fullo och i tid.

Motpartsrisk vid valutahantering är risken att lida förlust på grund av att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden till fullo och i tid.

Motpartsrisk hanteras genom att fastställa vilka motparter som är tillåtna och i vilken omfattning.

Borttaget: Ränterisk Med ränterisk avses risken att värdet av räntebärande placeringar sjunker till följd av att det allmänna ränteläget stiger. Generellt ger längre placeringar en större ränterisk eftersom värdet på dessa varierar mer än värdet på kortare räntebärande placeringar. Ränterisken hanteras med normalportföljen som utgångspunkt. Om verklig portföljs ränterisk överstiger normalportföljens ränterisk kan ränterisken minskas antingen genom att långa ränteplaceringar avvecklas eller genom att motsvarande effekt uppnås genom derivatinstrument.¶

¶ Kreditrisk Med kreditrisk avses risken att emittenten av ett räntebärande värdepapper inte klarar av sitt åtagande vad gäller räntebetalningar och återbetalning i rätt tid. Kreditrisken hanteras genom restriktioner om vilka placeringar som får göras och genom att avveckla placeringar där risken bedöms ha ökat mer än acceptabelt.¶

¶ Motpartsrisk Med motpartsrisk avses risken att motparten i en derivattransaktion inte klarar av det betalningsåtagande derivatinstrumentet medför. Motparter i derivatinstrument är vanligtvis banker. Motpartsrisken begränsas genom storleken på de transaktioner som görs mot respektive motpart och genom att välja motparter med god kreditvärdighet.¶

¶ Valutarisk Valutarisker uppkommer vid placering i värdepapper nominerade i utländsk valuta. Valutariskerna kan begränsas eller elimineras med hjälp av derivatinstrument.¶

¶ Aktiemarknadsrisk Med aktiemarknadsrisk avses risken att aktiemarknader generellt eller en aktiemarknad har en svag utveckling. Storleken på aktiemarknadsrisken är beroende på hur stor andel av totalportföljen som placeras i aktier. Risken i aktiemarknaden hanteras med normalportföljen som utgångspunkt. Om verklig portföljs aktiemarknadsrisk överstiger normalportföljens och detta bedöms ofördelaktigt ska placeringar i aktier avvecklas.¶

¶ Aktiekursrisk Med aktiekursrisk avses risken att en placering i en specifik aktie ger en sämre avkastning än aktiemarknaden som helhet. Aktiekursrisk uppkommer dels som en följd av att placeringarna görs i ett fåtal aktier som inte speglar aktiemarknaden som helhet. Därutöver uppkommer aktiemarknadsrisk vid placeringsstrategier som syftar till att avvika från aktiemarknadens genomsnittsavkastning genom att hitta aktier som ger en bättre avkastning. ¶